

Numero 3 (2015)

**MATERIAALISUUS TAITEELLI-
SESSA TUTKIMUKSESSA II**

Pääkirjoitus
ruukku.journal.fi

Käsittelen pimeää ainetta

JYRKI SIUKONEN

Niinkuin jokainen tyhjä astia, myös RUUKKU soveltuu erilaisten, olomuodoltaan kiinteiden tai virtaavien materiaalien varastointiin. Alammeko vihdoinkin nähdä tämän onton säilytysastian todellisessa käytössä vai testaammeko vain miten paljon siihen mahtuu ennen kuin se halkeaa?

Totta vieköön, RUUKUN täyttäminen kahdesti on osoittautunut paljon haastavammaksi kuin ensin ajattelimme. Mihin me toimittajat olemme sitä yrittäneet käyttää? Olemmeko lainkaan ymmärtäneet RUUKUN tarkoitusta?

Niin hupsulta kuin ehkä kuulostaa, tämä itseasetettu kysymys toi mieleeni kuuluneen lauseen *Tao te chingin* yhdennessätoista kappaleesta. Tämän on pakko johtua osin siitä, että toimittajakollegani Maarit on keraamikko.

Astia muovataan savesta, mutta tyhjä tila tekee astiasta hyödyllisen. (suom. Pertti Seppälä)

Ikiaikainen kiinalainen viisaus, hämmentävää kun on, ehdottaa, että ”tyhjän” käyttäminen lopulta mahdollistaa astiasta hyötymisen. Seuraako tästä, että hyvät toimittajat paranevat tyhjää toimittamalla vai olenko kenties ymmärtänyt taon väärin? Tai jos puhutaan hieman vakavammin, kuinka hyvin olemme onnistuneet pitämään astian vapaana omista kuluneista ajatuksistamme kun kyse on taiteesta ja materiaalista?

Sopii varmaan jos hieman jatkan tyhjästä.

Taiteellisessa työssä ja tutkimuksessa materiaalin kaikkivaltaisuutta on hankala ohittaa. Jokainen meistä käyttää jotakin. Saatamme kuitenkin ihmetellä näkykö se todella koko laajuudessaan ekspositioissa, jotka nyt täyttävät RUUKUN kolmannen numeron. Voisiko sen sijaan olettaa, että vallitseva kosmologinen ajatus pimeästä aineesta pätee myös taiteelliseen toimintaan? Toisin sanoen, saataisiko olla niin, että meille ilmenevät asiat muodostavat vain pienen osan todellisesta massasta? Mikäli näin on, taiteellisen tutkimuksen universumi näyttäytyisi paljon tyhjempanä kuin se todella on, ja tälle olisi syynsä.

Jos oletamme, että pimeää ainetta on mutta sitä ei pystytä näyttämään, kuinka silloin arvioimme sen merkitystä taiteelliselle tutkimukselle? Luoko nimenomaan aineen poissaolo tilaa asioille joita haluamme ilmaista? Pyrkimys paljastaa kaikki materialisoituva hämärä itse kunkin taiteellisessa menetelmässä - metafysiikan tai positivismin keinoin - varmasti täyttäisi RUUKUN piripintaan. Paljon on syytä jättää sanomatta ellemme tietoisesti halua rikkoa astiaa.

En pidä vaikeana ajatusta, että pimeä aine tämän numeron ekspositioiden taustalla, aiheina performanssi, valokuva, lavastus ja installaatio, sisältää paljon sitä "tyhjää" joka auttaa pitämään astian hyödyllisenä.

Vaikeus, jonka me toimittajat jaamme kosmologioiden kanssa, on kuitenkin todistaa, että tuota pimeää ainetta on olemassa. Toistaiseksi se on teoriaa.

Lauri Anttila, taiteilija ja yksi taiteellisen tutkimuksen perustajahahmoista Suomessa, luonnehti aikoinaan taideteosta tutkimusraportiksi, jossa koe ja raportti ovat yksi ja sama. Sikäli kuin olen ymmärtänyt hänet oikein Anttila ei nähnyt tarvetta erottaa toisistaan lopputulosta ja lopputuloksen kuvausta. Toisin sanoen erilliselle astialle ei ole käyttöä.

Tämä asettaa haasteen myös RUUKULLE. Kuinka voimme tehdä astiasta itsestään uusien ajatusten koekentän sen sijaan että käytämme sitä toissijaisen raportoinnin varastotilana. Epähuomiossa saattaa käydä niinkin, että säilytysastia näyttää kyllin täydeltä mutta taideteokset Anttilan tarkoittamassa merkityksessä ovat korvautuneet jollakin muulla. Tämän vuoksi kutsun esiin pimeämpää ainetta, tuota outoa ainesta, jota tapasimme nimittää taiteeksi.

Valokuvat: Maarit Mäkelä
30.3.2015

RUUKKU – Studies in Artistic Research. Julkaisija: Taideyliopisto, Aalto-yliopisto, Lapin Yliopisto. www.ruukku.journal.fi

Tämä pääkirjoitus julkaistiin alun perin verkkosivumuotoisena. Tämä PDF on luotu vuonna 2026, ja siinä on alkuperäisestä poikkeava ulkoasu.

Tekijänoikeus ja lisenssi: Tekijänoikeus pysyy tekijällä. Julkaisija soveltaa numerosta 15 eteenpäin Creative Commons -lisenssilauseketta: Kaikki tämän kausijulkaisun sisältö, pois-sulkien yksittäiset logot, kuvat, ääni- ja videotiedostot ja muut taiteelliset tuotannot on lisen-soitu Creative Commons Nimeä-EiKaupallinen-EiMuutoksia 4.0 Kansainvälinen -lisenssin alle.